

Reguleringsmyndigheten for Energi
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

22.02.2023

Høringsinnspill – Håndtering av AUU

Lede takker for anledningen til å gi innspill på RMEs eksterne rapport 8/2022 – «*Vurdering av behov for kompensasjon for anlegg under utførelse i nettselskap*» – og for utsatt frist.

Rapporten til Oslo Economics (OE) er lest med stor interesse.

I dag holdes betydelige mengder kapital – kapitalbinding i forbindelse med anlegg under utførelse (AUU) – utenfor grunnlaget for nettselskapenes regulerte avkastning. Ledene mener at det er viktig at nettselskapene sikres en rimelig avkastning på all bundet kapital, også AUU.

Kommentarer til rapporten

OE har helt rett i at:

- «*Byggeprosjekter utgjør en betydelig kapitalbinding for nettselskap, men det er stor variasjon mellom ulike typer nettselskap og ulike typer byggeprosjekter.*»
- «*Under dagens inntektsregulering mottar ikke nettselskaper en direkte kompensasjon for kapitalbinding mens anlegg er under utførelse.*»

I de videre vurderingene tar dessverre OE utgangspunkt i en forutsetning som ikke stemmer. OE hevder at selskapene kompenseres for AUU gjennom NVE-renten. Dette er feil. Det vises til For-nybar Norges høringssvar og RMEs arbeid med NVE-renten for noen år siden.

En kort observasjon: Hvis NVE-renten hadde hensyntatt AUU, skulle regionalt distribusjonsnett hatt en høyere NVE-rente enn lokalt distribusjonsnett¹, noe som ikke er tilfelle.

¹ Fordi regionalt distribusjonsnett kjennetegnes av kapitaltunge investeringer som har vesentlig lenger ledetid enn investeringer i lokalt distribusjonsnett.

OE skriver videre at nettselskapene har en portefølje av prosjekter med korte og lange byggetider. Det stemmer, men OE har ikke fått med seg at det er systematiske forskjeller mellom nettselskaper med hensyn til dette. Noen nettselskaper har flere prosjekter med lange ledetider enn andre nettselskaper. Fordi det er systematiske forskjeller mellom nettselskaper, er det viktig at kapitalbinding på grunn av AUU kompenseres på en målrettet måte.

La oss gå videre. OE skriver så:

- *«Nettselskapene har også et handlingsrom til å ferdigstille og aktivere deler av anleggene underveis i byggeprosjektet, og mulighet til å føre byggelånsrenter. Et eventuelt problem med underkompensasjon på selskapsnivå synes å være svært begrenset når vi tar hensyn til dette handlingsrommet».*

Denne vurderingen stemmer ikke:

- For å kunne aktivere deler at et nettanlegg, må den aktuelle anleggsdelen idriftsettes. Hvis et nettselskap f.eks. stegvis reinvesterer en eldre ledning i samme trase – hver sommer reinvesteres et nytt ledningsparti med idriftsetting av hele ledningen hvert år før høstsesongen, er det mulig. Men en slik stegvis reinvestering er en spesiell og uvanlig situasjon. Det er mer rasjonelt å benytte en parallell trase og gjøre jobben i ett steg. Når OE skriver at oppsplitting av ledningsprosjekter er vanlig / kan gjøres ofte, tar de altså feil. OE viser ikke til kilder for påstanden som de kommer med. Det merkeligste er imidlertid at OE hevder at en kan spenningssette en eller flere transformatorer på en transformatorstasjon lenge før resten av stasjonen er ferdig. Vi har ikke hørt om noe slikt før. Det er nok vanskelig å gjennomføre i praksis.
- Dagens tilnærming og de føringer som RME har lagt for byggelånsrenter, legger begrensinger på hva som faktisk kan føres. Det må være et konkret lån som kan henføres direkte til en investering. Kalkulatoriske rentekostnader eller rentekostnader som samler mange investeringer, godtas ikke. Lede fikk dette svaret da selskapet for noen år siden spurte RME om hvilket handlingsrom som fantes. Dvs. dagens tilnærming og de føringer som RME har lagt, begrenser mulighetene med hensyn til byggelånsrenter sterkt. Kun en begrenset andel kan normalt sett aktiveres.

Kulepunkt to over setter teksten i boks 1 fra OEs rapport i et underlig lys. I boks 1 står det at *«representanter for nettselskapene opplyser at selskapene i praksis inkluderer byggelånsrenter i investeringene»*. Så beskrives Statnetts tilnærming: *«Låneutgifter knyttet til egne anlegg under utførelse balanseføres som kapitaliserte byggelånsrenter. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig innlånsrente og investeringens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjekt.» Ifølge informanter i Statnett oppdateres rentesatsen kvartalsvis og beregnes ut ifra prognose på gjennomsnittlig innlånsrente for det enkelte kvartal.»* Senere i rapporten står følgende *«... vil avkastningen ved enkeltinvesteringer blant annet avhenge av nettselskaperes praksis for å føre byggelånsrenter på nettkapitalen. I intervjuer med nettselskapene kom det frem at det var noe ulik praksis knyttet til dette, og at ikke alle selskaper utnyttet dette*

handlingsrommet fullt ut. Enkelte nettselskaper vil kunne redusere ulempen de har knyttet til anlegg under utførelse ved å i større grad aktivere byggelånsrenter». Mye tyder på at det OE forteller om og «anbefaler» ligger utenfor eksisterende handlingsrom.

Påstander som vi ikke helt kjenner oss igjen i, fortsetter i OEs rapport. Det står bl.a. at det ikke er utenkelig at levetiden for prosjektene er en funksjon av byggeperioden. Og hvis en lenger ledetid også gjør at driftsperioden er lenger, vil dette motvirke en eventuell underkompensasjon som følge av lenger ledetid. Lede lurer på hva som er grunnlaget for OEs påstander. Det er jo ikke slik at levetiden til prosjektene er en funksjon av ledetid. Det går f.eks. vesentlig raskere å etablere en 22 kV kabel enn å etablere en transformatorstasjon i regionalnett. Men kabelen har lenger levetid.

Senere i rapporten skriver OE:

- *«Dette alternativet vil kunne medføre betydelige uønskede og samfunnsøkonomisk ineffektive insentivvirkninger fordi nettselskapet ved å motta avkastning i byggeperioden mister noe av insentivet til å ferdigstille. Dette kan føre til at nettanlegg ikke idriftsettes raskest mulig, og dermed samfunnsøkonomiske effektivitetstap.»*

Resonnementet er teoretisk, og det står seg ikke i møte med de faktiske realitetene:

- Nettselskapene skal håndtere tilknytninger uten ugrunnet opphold. De har ikke anledning til å somle med nettanlegg og tilknytninger i årevis mens bestillere / nettkunder venter.
- Når et nettselskap skal reinvestere et nettanlegg som har dårlig tilstand, er driveren for reinvesteringen at nettanlegget har dårlig tilstand, høy KILE-risiko, høye DV-kostnader, m.m. Sannsynligvis har nettselskapet allerede utsatt reinvesteringstidspunktet så lenge som mulig. Det gir således ingen mening i å somle med å ferdigstille et byggeprosjekt.

For å oppsummere, det er ingen grunn til at nettselskaper ikke skal ferdigstille byggeprosjekter.

Ved å regne på kontantstrømmer basert på en avkastningsregulering hevder OE å påvise en overkompensasjon innenfor dagens incentivregulering. Dette kobles bl.a. til AUU. Vi stiller oss tvilende til OEs resonnementer. At nåverdien for den korteste byggetiden er over 0 skyldes forhold som er helt urelatert til håndteringen av AUU. At nåverdiene faller når byggetiden blir lenger viser imidlertid at dagens inntektsregulering underkompenserer AUU.

Til slutt, det er uheldig at betydningen av dagens incentivregulering og kostnadsnormen ikke er diskutert i OEs rapport. I de første årene etter en investering trekkes et nettselskaps effektivitetskår ned på grunn av høye kapitalkostnader. Inntektenes tidsprofil påvirker nåverdiberegningene.

Håndtering av AUU

Uten rentekompensasjon kan kapitalbinding i forbindelse med AUU medføre betydelige tap og underkompensasjon. Dette er meget uheldig i en tid der samfunnet har et stort behov for investeringer i ny nettkapasitet. Særlig fordi noen områder / nettselskaper preges av store nettanleggsinvesteringer med lange ledetider samtidig som andre områder / nettselskaper har mindre vekst.

For å sikre likebehandling og at bransjen kan oppnå en normalavkastning, må all kapitalbinding håndteres likt i inntektsreguleringsmodellen. Å forskjellsbehandle AUU og annen kapital blir feil.

All bunden kapital må kompenseres med NVE-renten. Vi foreslår følgende tilnærming:

- RME inkluderer AUU i avkastningsgrunnlaget.

Tilnærmingen er enkel å gjennomføre, fri for tolkning / praksisforskjeller og vil motvirke at det oppstår skjevheter mellom nettselskaper. Den vil gi en rettferdig håndtering av nettselskaper som har en stor andel kapitaltunge prosjekter med lang ledetid, og nettselskaper som har en liten andel kapitaltunge prosjekter med lang ledetid.

Ikke nøl med å ta kontakt ved spørsmål. Vi bidrar gjerne!

Med vennlig hilsen

Lede AS

Eivind Gramme